

[Priskuranter] - 22

Fahnehjelm & c:o

Vardagstryck Affärstryck
1800-tal 8:o

National Library
of Sweden

Bästa och billigaste
VATTENRENARE

Rylander & Rudolphs patent

hos

FAHNEHJELM & Co.

42 Klarabergsgatan 42

STOCKHOLM.

Ett af de första och väsentligaste vilkor för helsa och trefnad är ett rent, godt dricksvatten, och för vinnande af detta mål hafva flerfaldiga apparater blifvit konstruerade, bland hvilka första rummet intages af Rylanders & Rudolphs patenterade membran-filterblock, hvilka förena största reningsförmåga med lätthet att sköta och hålla i godt stånd.

De äro derjemte *billigare* än alla andra sorter filtrerapparater och kunna derföre få en sådan spridning att äfven den mindre bemedlade arbetaren kan komma i åtnjutande af ett godt och välsmakande dricksvatten.

Badanordningar för sjukhus och enskilda.

1890

Vi kalla dessa apparater för vattenrenare, emedan de icke endast afskilja alla i vattnet uppslammade föroreningar, utan derutöfver kemiskt rena vattnet från i detsamma upplösta organiska ämnen, hvilka mer än något annat göra ett dricksvatten osmakligt och skadligt.

Dessa vattenrenare ha blifvit undersökta af den framstående kemisten Professor Alfred Jörgensen i Kjöbenhavn, hvilken yttrat sig sålunda om desamma:

»Såväl vattenledningsvatten som mycket starkt förorenadt vatten blef efter att hafva passerat dessa filtrer *fullkomligt klart, färglöst och utan lukt*. Vatten som före filtreringen innehöll organiska rester i mycket fint fördeladt tillstånd visade efter filtrering intet under mikroskopet märkbart spår af sådana.

Resultatet af undersökningen är alltså, att Herrar Rylander & Rudolphs filter fullständigt befria vattnet från till och med de finaste organiska rester, att de göra vattnet alldeles klart och att de förmå tillbakahålla en mycket obetydlig del af de i vattnet lefvande, mikroskopiska organismer.»

Handelskemisten Erik Scholander har om dessa reningsapparater lemnat följande utlåtande:

Vid de undersökningar, som under loppet af två år af mig företagits med olika här i handeln förekommande vattenfiltrerapparater, för hvilka undersökningar en fullständig redogörelse inom kort kommer att i tryck lemnas, har jag funnit att de af Herr Rylander & Rudolphs patenterade s. k. kolmenbranfilterblock af 150 mm. diameter som jag användt, anordnade antingen som kruk- eller sifonfilter, förmått filtrera cirka 1,200 liter af Stockholms vattenledningsvatten innan deras reningsförmåga sjunkit under det minimum, som jag antagit som gräns för, att ett filter skall kunna anses brukbart.

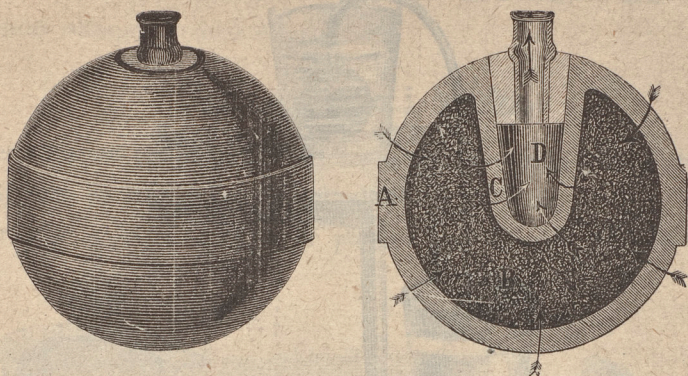
Vare sig att det ofiltrerade vattnet innehöll uppslammade lerpartiklar eller organiska ämnen, blef den efter filtreringen genom dessa filterblock alldeles klart.

I lätthet vid rengöring eller vid ombyte af förbrukadt filtreringsmateriel äro Herrar Rylander & Rudolphs vattenfilterkonstruktioner enligt min åsigt öfverlägsna alla öfriga af mig undersökta, vare sig vattenlednings- eller krukfilter.

Stockholm i Maj 1887.

Erik Scholander.

Reningsblocken.

Dessa tillverkas i Stockholm, bestå ytterst af ett skal af lösare kol A, hvilket afskiljer från det genomgående vattnet alla uppslammade ämnen, såsom lera och organiska växtfibrer. Inom detta skal befinner sig den egentliga reningssatsen B, och slutligen innanför denna är en inre membran af ytterst tätt kol C. I den yttre öppningen af det lilla rummet D är en noga slutande, genomborrad kork inpassad, i hvilken ett rör af tenn eller förtent metall är insatt, som bortleder vattnet.

Detta block utgör hela reningsapparaten och kostar endast:

N:r 1, med	80 mm. diam.	.....	Kr. 1: 25.
» 2, »	100 » »	.....	» 2: —.
» 3, »	125 » »	.....	» 2: 75.
» 4, »	150 » »	.....	» 4: —.

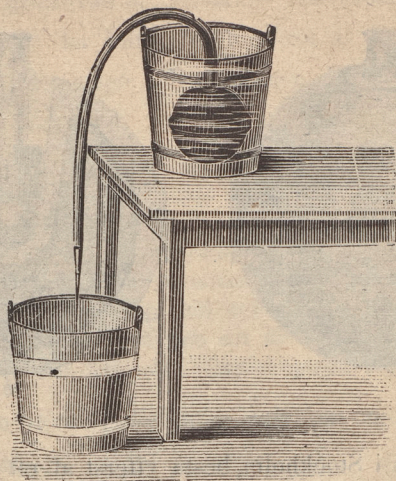
Enklaste och billigaste sättet att begagna dessa reningsblock är det som angifves i teckningen å följande sida.

Reningsblock med sifon.

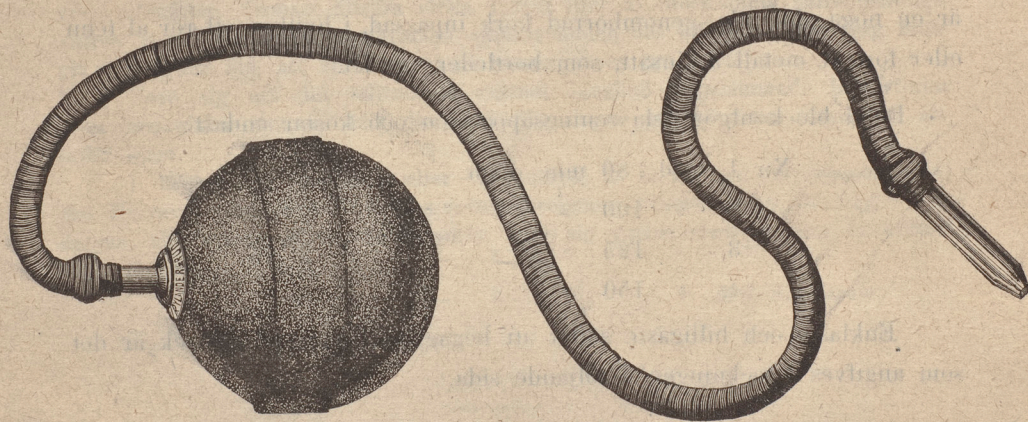
Reningsblocket förenas, medelst ett tennrör, med en gummislang slutande med ett glaströr, hvilket ytterligare är försedt med en tät huf af gummi. Reningsblocket nedlägges i ett passande vattenkärl, gummihufven

Vattenklosetter enligt Palmgrens patent.

aftages och första gången blocket skall användas suger man i glasröret tills luften är utträngd och vatten börjar komma. Det första afrinnande vatten är starkt salthaltigt och får bortrinna, tills all smak försvunnit, hvar-

efter gummiroppen påsättes. När man sedan önskar erhålla vatten, borttages proppen och så länge denna hålles aftagen och vatten finnes i det öfre kärlet, utströmmar en sakta stråle af renadt kristallklart vatten.

N:r 1, med 80 mm. diam. med slang, sugrör & propp	Kr. 3: —.
» 2, » 100 » » » » »	» 3: 75.
» 3, » 125 » » » » »	» 4: 50.
» 4, » 150 » » » » »	» 5: 75.
Emballage, som återtages, då det är oskadadt	» 0: 50.

Värmeledningar för vatten, ånga och luft.

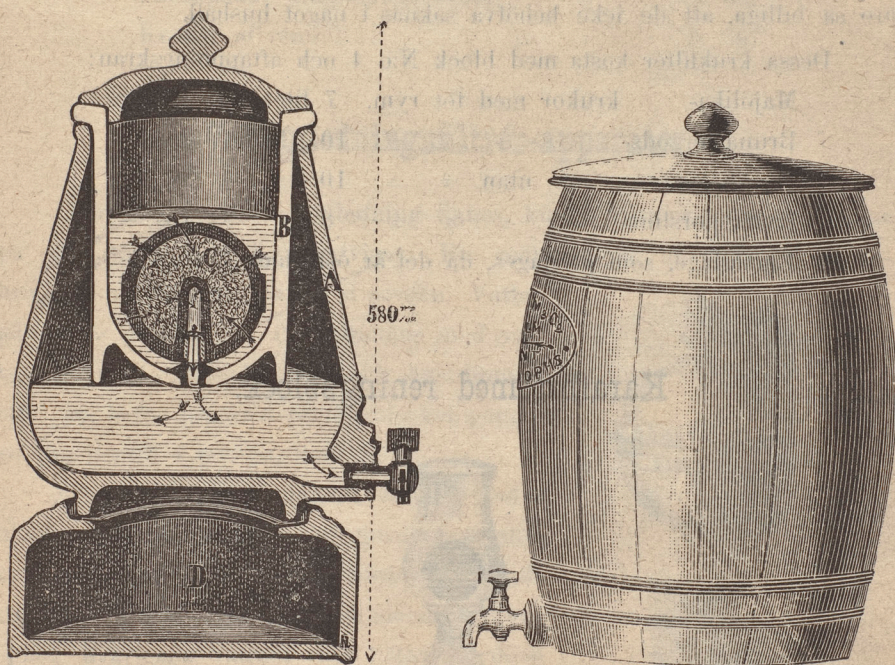
Rengöring af reningsblocken

bör ske, då slamm eller annan orenlighet betäcker ytan, så att vattnet hindras att genomgå blocket, och verkställes med tillhjälp af en styf borste eller genom skrapning med en knif.

Reningsblock i kruka.

Ett särdeles lämpligt sätt att anordna reningsblocken är att anbringa dem i krukor på sätt nedanstående afbildning utvisar.

Krukan A af stengods eller porslin innesluter en tratt B täckt med

lock. Denna tratt har nedtill en öppning, i hvilken en genomborrad kork är inpassad. Reningsblocket är, såsom förut blifvit nämndt, äfven försedt^t med en genomborrad kork och fästes i tratten helt enkelt på så sätt, att ett tennrör med sin ena ända inpassas i hålet i reningsblocket, under det rörets andra ända inpressas i det motsvarande hål, som finnes i korken uti tratten.

Vatten påfylles i tratten, passerar igenom reningsblocket och uppsamlas i sjelfva krukan, hvarifrån det efter behag aftappas.

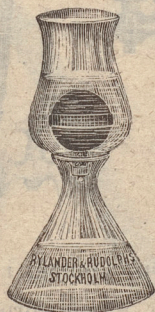
Dessa krukor äro ytterst lätta att göra rena till alla sina delar och kan sjelfva krukans i motsats till hvad fallet är vid andra liknande apparater ständigt begagnas, och det är endast de billiga reningsblocken, som med långa mellanrum, sedan 1,000 ä 1,500 liter vatten passerat desamma, behöfva ombytas för att apparaten skall vara som ny. Detta ombyte af reningsblock kan verkställas af hvem som helst, och då ett block af största sort endast kostar 4 kronor, kan man utan öfverdrift säga, att dessa de bästa af alla reningsapparater äro så billiga, att de icke behöfva saknas i något hushåll.

Dessa krukfilter kosta med block N:o 4 och aftappningskran:

Majolika-	krukor med fot rym.	7 liter	Kr. 25: —.
Bruna lergods-	» » » »	10 »	» 20: —.
» » » »	utan » »	10 »	» 17: —.
Hvita porslins-	» » » »	8 »	» 15: —.
Emballage, som återtages, då det är oskadadt	»	1:	—.

Karaffin med reningsblock.

Refflad med block N:r 1, rym.	1,2 liter	Kr. 5: —.
» » » »	2, » 2 » »	7: —.
Etsad » » » »	1, » 1,2 » »	6: —.
» » » »	2, » 2 » »	8: —.
Slipad » » » »	1, » 1,2 » »	7: —.

Vatten- & aflöpsledningar i Stockholm och i landsorten.

Reservdelar:

Slangar	pr st. Kr. 1: —.
Tennrör	» » 0: 40.
Glasrör	» » 0: 25.
Glasproppar	» » 0: 10.
Korkar, perforerade	» » 0: 20.
Förnicklade aftappningskranar.....	» » 2: 50.
Kranar af tenn	» » 1: 50.

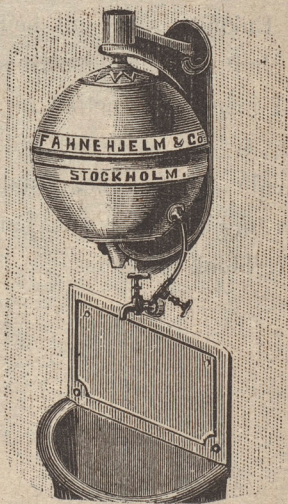
Vattenledningsfiltrér-apparater.

För städer, der vattenledning finnes, kunna vattenrenarne användas på sätt närläggande figur utvisar. Ett reningsblock af största sort anbringas i en vattentät mantel af porslin. Vatten påsläppes genom ett i förbindelse med vattenledningen stående rör och utströmmar efter att hafva passerat reningsblocket genom en pip nedtill i porslinsmanteln.

Fördelen af denna apparat framför andra liknande är, att manteln är gjord af porslin, hvilket erbjuder den stora fördelen af fullkomlig frihet från all rost och metallisk orenlighet, hvarjemte vattnet vida bättre skyddas från uppvärmning i följd af porslinets dåliga värmeledningsförmåga, än hvad fallet är med hittills brukade apparater af jern.

Pris komplett med uppsättning 25 kronor.

Dessa apparater uthyras äfven mot en årlig afgift af 10 kronor, som erlægges vid uppsättningen. Pris för uppsättning är i sådant fall 3 kr.

Gasledningar samt kronor, kupor och brännare.

Bruksanvisning.

Vid första användandet af ett nytt reningsblock nedlägges det i vatten eller fylles tratten i krukfiltrerna med vatten, hvarefter med munnen ut-suges den i blocket varande luften, till dess vattnet börjar rinna. Det först kommande vattnet är salt och får bortrinna, innan vatten för dryckes-behof uppsamlas.

Reningsblocken böra helst hållas under vatten, och böra krukfiltra hållas fyllda, emedan blocken lida skada af att torka.

Reningsblockens varaktighet beror på beskaffenheten af det vatten, som skall renas; lera och annat liknande slam täpper lätt igen porerna på det yttre skalet, så att intet vatten kan gå igenom blocket, men be-höfver man endast med en borste eller knif bortskaffa detta hindrande öfverdrag för att reningsblocket skall vara i godt skick. Det är först se-dan den inre reningsmassan är förbrukad, som blocket behöfver ombytas. — Enklaste sättet att bedöma om ett block ännu arbetar väl, är att fylla en hvit porslinskopp med renadt och en annan med icke renadt vatten. Vid jmförelse mellan färgen på vattnet ses lätt om reningen är fullstän-dig, ty då synes det renade vattnet alldeles klart i motsats till det icke renade. I den mån skilnaden mellan färgen på de båda slagen vatten blir mindre märkbar, har reningsblockets verksamhet aftagit och bör ett nytt block anskaffas.